

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă de Editură Ziarului Aradi Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Periodice nr. No. 10/1—1938. Trb. Arad

ARAD, ANUL 54. No. 232.

1939. október 12. csütörtök.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

EURÓPA-UNIÓ?

Irtai: MÁRAI SÁNDOR

Egy svájci mozgalom, amelyről csak annyit tudok, hogy az „Európa-Unió” címet viseli, kiáltvánnyal fordult Európához. Ezt írja: „Adjatok a szenvedő Európának új célt, adjátok meg a hitet az észszerű életre, az emberhez méltó sorsba vetett hitet. Nem szabad engedni, hogy új tévedések, új katasztrófák útját készítsék elő. Szabad, egyenjogú népek társadalmának kell alakulnia Európában, hogy ennek a társadalomnak az egyesült ereje a jogot és ezzel mindenki nemzeti biztonságát, a szociális haladást, a gazdasági jólétet és kulturális felemelkedést megvédje.”

Kiáltványok még soha nem változtattak lényegesen az emberiség sorsán s valószínű, hogy a svájci egyesület szava is pusztába kiáltó szó marad. Ez a néhány mondat, amelyet idéztem, közhelyszerűen egyszerű. Mégis megérint az olvasóban valamit. Mindannyian érezzük, hogy a háború és béke esélyei között van valami, ami szorongóbban foglalkoztatja az emberek lelkiismeretét, mint a diadal, vagy vereség kérdése. Mind érezzük, hogy valaminek történnie kell „aztán”, mikor a fegyverek elhallgatnak; s nem lehet csak katonákra, politikusokra és diplomárokra bízni, hogy mi történjen „aztán”. Mind érezzük, hogy Európa, a földrész, hazánk hazája, a háborúnál is nagyobb válságot él át, pontosabban a háború e nagy válságnak csak egyik kifejezése.

Mi ez a válság? Annvit irtak róla. Most úgy érzem néha, szívem szorongatja ez a kérdés. Egy szerűen arról van szó, hogy vissza kell adni az európai embernek küldetésébe vetett hitét. Nem igaz, hogy hit nélkül, a küldetés, a hivatás, a szerep hite nélkül lehet élni. Népek és egyének nemcsak azért élnek, mert éppen itt vannak a földön, mert megszülettek, mert őseik voltak, mert értenek a szántás-vetéshez, vagy a fegyverkovácsoláshoz. Népek, éppen úgy, mint egyének csak azért élnek s néha már azt hiszem, csak addig élnek, amíg a szerepükbe, küldetésükbe vetett hitük eleven, míg hisznek abban, hogy dolguk van a világon, szükség van rájuk. Nem igaz, hogy népek csak hatalmi célokért s csak az anyagi létezés feltételeinek jóvoltából élnek. Egy népnek szüksége van arra a hitre, hogy felépített valamit, ami magasabbrendű, mint az anyagi létezés, szüksége van arra, hogy higyen a jogrendszerben, a kultúrában, az emberi együttélés erkölcsi és jogi szabályaiban, melyeket bölcsői megalkottak és kifejeztek.

Mind érezzük, hogy valakinek szólni kell, mert így lehet létezni, de nem lehet céltudatosan élni. Vissza kell adni Európa népeinek azt a meggyőződést, hogy valamiért élnek — tehát nemcsak azért, mert termelnek és eladnak, nemcsak, mert van fegyverük és meg tudják védeni biztonságukat, Európa mindig azért volt nagy, mert tudott hinni egy eszme embert és népet alakító erejében, Európa tudott élni és halni a kereszténységért, tudott szenvedni és harcolni felett jogrendszeréért, el tudta vinni az európai civilizációt a vad világba. Ez a kör mintha már csak élni akarna, szerep és küldetés nélkül. En azt hiszem, így nem lehet élni. Az európai ember megszületett s talán lángész volt, talán ostoba, mint egy birka, de mindig egy nagy feladat statisztikájának, végrehajtó közegének érezte magát. Európa mindenekelőtt életforma volt; de az életforma több, mint létezés, több, mint az egyszerű létezés; az életforma kötelez.

Mi legyen aztán? — kérdik az emberek, szorongva, amíg a térképek és az újsághírek főlejtőnek. Mert mindenki tudja, ha szavakkal nem gondolta el, hogy ami történik, nem egyszerű katonai és hatalmi kérdés többé. Nemcsak arról van szó, hogy egyik nagyhatalom megveri a másikat s Európa napirendre tér az esemény fe-

A Romániai Magyar Népközösség vezetőinek közbenjárásával sikerült megalapozni a román—magyar közeledést

Az Essener National Zeitung rendkívül figyelemreméltó megállapításai a dunavölgyi egyetértés kezdeményező kialakulásáról — A magyarországi sajtó harmónikus állást foglalása

Berlin. (Rador.) „Románia békülékeny politikája” címmel az *Essener National Zeitung*-ban vezércikk jelent meg, amely leszögezi, hogy a román kormány tovább folytatja azt a külpolitikát, amelyet Armand Calinescu volt miniszterelnök állapított meg egyetértésben a Koronával. Ez a külpolitikai irányvezetés az ország belső berendezkedésével áll összefüggésben. A cikk megemlékezik arról az új irányról, amelyet a román belpolitika valósított meg a kisebbségekkel szemben és amely kielé-

gíti a különböző kisebbségek komoly kívánságait. E politika eredménye már most megmutatkozik, mert a kisebbségekből hű állampolgárok váltak. *A lap szerint a magyar kisebbséget illetően a román kormánynak sikerült a kívánságokat közvetlenül a magyar kisebbség vezetőivel és Budapesttel együtt rendezni, ami e súlyos probléma lényeges enyhülését vonta maga után. A kisebbségekkel szembeni megértő politika nemcsak a belső egységet állítja helyre — írja a lap — hanem zálogát képezi Európa e részén a lelkek kiengesztelődésének.*

A magyarországi sajtó visszhangja

„Megértés felé a Dunamedencében” címmel a *Pesti Napló* vezércikkét közöl és ebben örömet fejezi ki, hogy a Balkán-államok, amelyek azelőtt állandóan tüzfészket képeztek, ma a béke és nyugalom otthonává váltak. A román—magyar egyezményt fejtegetve azt írja a *Pesti Napló*, hogy magyar szemüvegen át tekintve a helyzetet, *őszinte öröm állapítható meg.* A magyar kormány és a magyar külpolitikai ténvezők nagymértékben hozzájárultak ehhez, mert tisztában vannak azzal a felelősséggel, amely a reális béke megalapozásával jár.

A *Magyarságban* „Magyar—román egyezmény” címmel megjelent cikk leszögezi, hogy egész Európában megnyugtatólag hatott ez a hír és ezzel kapcsolatban közli az olasz, német, francia és angol sajtóvéleményeket.

A *Pesti Hírlap* szerint ez a hír egész Európában hatalmas és kedvező benyomást keltett.

A román—magyar megegyezés az európai érdeklődés központjába került. A délkeleteurópai semleges államok ugylátszik vezetőszerphez jutnak épp úgy, mint a világháborúban az északi államok részére jutott ez a szerep és reméljük — írja a lap —, hogy ugyanazzal az eredménnyel is fog járni, mint amilyen eredményt a világháborúban az északi államok értek el: nyugalom, gyarapodás és megerősödés.

A *Népszava* azt írja, hogy a délkeleteurópai államok politikai légköre rendkívül kedvezővé vált a román—magyar egyezmény által, aminek jelentősége nagy visszhangot keltett.

Gafencu külügyminiszter lapjának véleménye

A román magyar közeledéssel kapcsolatban a *Semnalul* című bucuresti-i lap legutóbbi számában a következőket írja:

— A jugoszláv kormánynak a hűdapesti és a

lett, hirdetnek egy új békeszerződést s a népek élnek tovább, mintha mi sem történt volna. E válságot egyszerű „megverésekkel” nem lehet elintézni többé. Az emberek megérintettsége Európában olyan fokú, mint soha nem volt azelőtt, a reformáció és az ellenreformáció idején sem. Minden európai ember, még a tökfűlkő is érzi, hogy a hatalmi és katonai kérdéseken túl kell történnie valaminek. Vissza kell adni az embereknek az önbizalmat, a magukba és népükbe vetett hitet, vissza kell adni az európai ember méltóságát, rangját. Meg kell találni lelki egyensúlyunkat, különben hiába verekednek ki hatalmi egyensúlyokat. A háború nemcsak a harcateren történik, hanem Európa lakosságának lelkében is. S ez a lélek szorongva kérde: mi lesz aztán?

A reformáció embere, éppen úgy, mint az ellenreformáció embere, pontosan tudta, miért harcol, miért megy a máglyára, miben hisz, mit remél? Ma tulságosan zavartak a lelkek. Az egyik vinnyog és élni akar mindenáron. A másik hallgat és harcol, vagy hajlandó harcolni, de a végső célt ő sem látja. Európa népei nem vandál hordák, amelyek egymás kiirtásával elintézik a törzsi problémáikat. Európa népei faji, nemzeti, nyelvi sajátosságokon túl s háborúkon és békén túl, mindig titkos, iratlan szövetségben éltek az európai küldetésérzet szövetségében. Ez a küldetésérzet nem él ma a lelkekben. A népek, mint egyének csak élni akarnak, ahogy lehet, minden

áron, minden eszközzel. Ki mondja el a szót, amely tartalmat ad e várakozásnak? A svájci kiáltvány plakátszerű közhely-irányával, mintha kimondana valamit: „Adjatok Európának új célt, adjátok meg a hitet az észszerű életre”. A célt nem tudja megnevezni, de a vágyat legalább kimondja.

A célt senki sem tudja megnevezni. De mindenki érzi, hogy az igényérzet él a lelkekben. Nem igaz, hogy Európa népei csak olajforrások és gabonaföldek megtartásáért, vagy megszerzéséért harcolnak. Ez a háború kitört, mert a lelkek csodálatosan kiszáradtak, mint a bibliai kútak. Ez a háború kitört, mert az emberek elfásultak, mert valamilyen recsegő közhelyszerűség száműzte a lelkekből az értelmet, a kétely, a hit, a küldetésérzet fogalmait. Valami történik itt, ami csaknem tragikusabb, mint a harctéri jelentések: A csatáknak egyszer vége szakad; de mi legyen aztán?

Élni, éppen csak, mert élünk? Élni bizalom nélkül, meggyőződés nélkül, igazi béke nélkül, valamilyen időleges hatalmi helyzet muló biztonságában? Élni szeren és feladat nélkül? Nehéz lesz. A pap, a prédikátor, a költő, a politikai próféta nem mondta még ki a küldetés-igény igéit. De az emberek érzik, hogy Európa lelkiismeretét új tartalommal kell megtölteni. Ez a svájci kiáltvány már eladogott valamit: talán egyszer ige és értelem lesz a dadogásból.

bucuresti-i kormányánál történt barátságos kezdeményezése amellyel legutóbbi számunkban is foglalkoztunk, kitünő benyomást keltett külföldön is. A légkör enyhülésének kezdetét, mely Európának ebben a fontos részében bekövetkezett úgy tekintik, mint amely jelentős mértékben és ténylegesen hozzájárul a kontinens megbéküléséhez, egyben pedig a reális politikai irányzat eredményeként könyvelik el.

— A ténylegesen nemzeti külpolitika nem ismer előítéleteket és az ilyen külpolitikának nincsenek gyárfag készített véleményei. Ennek a külpolitikának alapját a történelmi tanulságok képezik és ez a politika állandóan szem előtt tartja a határok földrajzi imperatívuszát. Az ilyen politika az összes szomszédokkal való őszinte együttműködésre törekszik a közös cél érdekében. Ez a cél: minden nép fejlődése a bizalom és a béke légkörében. Egyébként ez az a külpolitika, melyet Grigore Gafencu alkalmazni kíván amlóta átvette a külügyminisztérium vezetését. Az eddigi tevékenységet is azok az elvek vezérelték, amelyeket Gafencu külügyminiszter programnyilatkozatában bejelentett: a

békés és lírális együttműködés az összes szomszédokkal, annak érdekében hogy a világnak ezen a részén élő népek megerősödjenek és fejlődjenek. Ennek a programnak megvalósításán dolgozott Gafencu külügyminiszter azzal a kitalálással, amely őt jellemzi. Ez a politika, amelyet bölcsesség jellemez, a legmegfelelőbbnek bizonyult Románia érdekei szempontjából, a legnehezebb pillanatokban.

— Az eredmények most láthatóvá válnak. Az az enyhülés, amely Európának ezen a részén bekövetkezett és amelyről a nemzetközi sajtó is, bizonyítéka ennek.

Törökország megelégedéssel vette tudomásul a dunai államok közeledését

Istanbulból jelentik: A Románia és Magyarország között létrejött egyezmény Törökországban nagy megelégedést keltett. A Cumhuriyet hangsúlyozza, hogy a dunai államok közeledésének és a balkáni békének megteremtésével Olaszországnak nagy szerep jutott. (Rador.)

hírek szerint Palaekivi azt kívánja, hogy a moszkvai tárgyalásokon az Egyesült-Államok moszkvai nagykövete is vegyen részt.

A Havas-ügvénység jóslatai

Moszkva. (Rador.) A Havas-ügvénység tudósítója a német-szovjet viszonyról foglalkozva azt írja, hogy egyelőre még nem lehet megállapítani, kinek fog nagyobb hasznót hozni ez a szövetség. Egyesek azt hiszik, hogy a Szovjet tartózkodni fog olyan eljárástól, amely az oslói államcsoporthoz elődegeniténél föle, mások viszont azt a véleményüket fejezik ki, hogy Oroszország meg fogja valósítani Finnországgal szembeni céljait is. Ezt a véleményt arra alapítják, hogy Németországnak érdekeltségét kell vállalnia Finnországgal szemben éppen úgy, mint a balti államokkal szemben. Nagyon valószínű, hogy a Szovjet re terjessze ki protektorátusát Finnországra is és hogy megelégedjen az Aaland szigetek, valamint a Lavansari szigetcsoporthoz és Hogland sziget ellenőrzésével. Ezek a szigetek ugyanis a kronstadti kikötő bejáratánál fekszenek. Végtül nem lehetetlen az sem, hogy a Ladoga-tó és a finn öböl közötti határvonal új megállapítását is kívánni fogja annál is inkább, mert ezen a részen télen sem fagy be a tenger.

A Skandináv államok állásfoglalása

Osló. (Rador.) A Reuter ügynökség jelentés jól informált oslói körökben tudni vélik azt, hogy a Szovjetunió semmiféle követelést nem támaszt a skandináv államokkal szemben.

A Svéd Távirati Iroda jelentése szerint a kormány úgy rendelkezett, hogy visszatartja azokat a behívott korosztályokat, amelyeknek október közepén kellett volna leszerelniük

London. A lapok értesülései szerint Moszkvának Finnországgal szemben támasztott követelései hangsúlyosaként a szovjet hadsereg 700.000 főnyi csapatot vont össze Leningrád környékén és közel egy negyedmillió szovjet katona gyakorol közvetlen nyomást a finn határra. Különben a nehéz helyzet Finnországnak teljes egységet teremtett. A szélső balról a szélső jobb oldalig minden párt egyetért azzal a felfogással, amit Paavo Vorlunen, a nemzeti konzervatívok vezére a következő szavakban fejezett ki: „Népeink örökségét megvédiük és harcolni fogunk érte, kerüljön, amibe kerül. Finnországnak minden gondolatával a béke szolgálatában áll, de ha ez elkerülhetetlen, készen állunk a harcra is.”

Egyébként nemcsak a svédek, hanem a norvégok is egységesen foglalták állást Finnország mellett és hangsúlyozták, hogy Oroszország téved, ha azt hiszi, hogy ugyanaz a helyzet Finnországgal szemben, mint a Balti-államokkal.

Helsinki és Wiborg önkéntes kiírítása folyamatosan van. A pályaudvarokon és a bankok előtt hosszú sorokban tolonganak az emberek a légvédelmet megerősítették. Erko finn külügyminiszter csütörtökön rádióüzenetet intéz az Egyesült-Államokhoz, Csütörtök reggeltől kezdve a helsinki és wiborgi iskolákban elmarad a tanítás.

Finnország ellenáll Moszkva követeléseinek

Háborús konfliktus volt előre árnyékát Észak Európában, ahol Berlin szabad kezet adott Moszkvának — Svédország és Norvégia nem maradhat közömbös Finnország sorsának alakulásáról

Európa a fegyveres és diplomáciai háború hullámverésében

Róma. Az olasz lapok finnországi jelentései szerint a finnek csak bizonyos mértékig hajlandók engedelményekre és ezekért is ellenszolgálatot kívánnak, még pedig Karelia egy részét. Abban az esetben, ha a kérdés nem így dőlné el, háborúra kerülhet a sor. A svéd kormányhoz közelálló helyen kijelentették, hogy ha Finnország és Szovjetország között háború tör ki, a svédek ezt a háborút nem nézhetik ölbe tett kezekkel.

Moszkvából érkezett jelentés szerint szerda délelőtt megérkezett a finn kormány küldöttsége, amely a szovjetkormány felkérésére politikai és gazdasági kérdések tárgyalására utazott a szovjet fővárosba. A külügy népbiztosság több magasrangú tisztviselője ünnepélyesen fogadta a finn küldöttség tagjait.

A finn sajtó feltűnést keltő cikkekben foglalkozik a finn városok önkéntes kiírításának kérdésével. Mint ismeretes ugyanis kedd este a finn belügyminiszter rádióban felkérte Helsinkit, Wiborg városok lakosságát, hogy minél előbb hagyják el lakóhelyüket és költözzenek vidékre.

A felhívás eredményeként ma és holnap mintegy 60 ezer ember költözik el a két városból. A menekülőket különvonatokkal szállítják el a fővárosból és Wiborgból. A finn tözsdét májtól kezdve további intézkedésig bezárták. A finn kormány elhatározta, hogy új ezres és ötszáz papírpénzket nyomtat.

„Finnország elszánta magát a végső ellenállásra”

Helsinki-ből jelentik: A sorozatos katonai és közigazgatási intézkedések kétségét kizáróan azt bizonyítják, hogy a finn kormány elszánta magát a legvégső ellenállásra. A felmerült súlyos konfliktusban Helsinki megértette, hogy illetékes német helyről elismerték:

Berlin Moszkvának szabad kezet adott Finnországot illetően, vagyis a helyzetet az, hogy amit a szovjet nem kapott meg Angliától, azt most megkapja Németországtól.

Nemcsak Finnországban, hanem a Skandináv-államokban is nagy megelégedést keltett a finn kormány elhatározása, hogy a stockholmi finn követet, Palaekivit küldte tárgyalásra Moszkvába, mert a követ az a személy, aki a legerélyesebben védheti a finn érdekeket és a legkevésbé valószínűsége van annak, hogy befolyásolni engedje magát Moszkvától.

A stockholmi Tidigen megállapítja, hogy Palaekivi személyében a legalkalmasabb embert választotta Finnország a moszkvai megbeszélésekre. A londoni Times szintén hangoztatja annak jelentőségét, hogy a finnek épp a stockholmi követet küldték ki, mert ő a legkevésbé lesz hajlandó arra, hogy Finnország semlegességének, vagy önállóságának a legcsekélyebb korlátozását elfogadja. Különben

a helyzet ismeretében a Times nem hiszi, hogy Finnország a Balti államok sorsára kerül. A 35.000 fő országának földrajzi helyzete nem olyan egyszerű Oroszország számára, mint a Balti államok és

a lap nagy jelentőséget tulajdonít a Svédországgal való közvetlen szomszédságának. A svédországi Göteborg Post azt írja, hogy a gondolatát is el kell vetni annak, hogy Finnország az oroszok elől meghátráljon. A meghátrálás újabb követeléseket jelentene a Szovjet részéről.

Az amszterdami Telegraf azt írja, hogy Finnország sorsa e pillanatban olyan gond Hollan-

dának, hogy még a sajátjai is háttérbe szorulnak miatta.

Egy Moszkvából érkező angol jelentés szerint a Szovjet követelni fogja Finnországtól az Aaland-szigeteket, a Hogland, a Seiker, a Tjetersker, valamint a Hanko szigeteket. Ellenőrizhetetlen

A litván—szovjet megállapodás

Moszkva. A szovjet—litván tárgyalások, melyek október harmadikától tizedikéig tartottak, tegnap éjszaka befejezést nyertek. A megállapodás kilenc pontban foglalja össze a Szovjetunió és Litvánia egymáshoz való viszonyát. A megállapodás értelmében a Szovjetunió Vilnát átadja Litvániának, ezzel szemben Litvánia biztosítja, hogy a Szovjetunió csapatokat tarthat a taktikailag nagyfontosságú pontokon. A Szovjetunió vállalta, hogy fegyverrel és hadianyaggal látja el a litván hadsereget és amennyiben

Litvániát támadás érné, úgy a szerződő felek tanácskozássra ülnek össze. Mindkét fél kötelezi magát, hogy egy harmadik féllel nem kötnek olyan megállapodást, amely a szerződő felek érdekeit sérti. A megállapodást öt évre kötötték meg és amennyiben azt valamelyik szerződő fél fel nem mondaná, úgy az önmagától további tíz évre meghosszabbodik. A megállapodás felmondása esetén Vilna továbbra is Litvánia marad.

Moszkva és Kaunas katonai egyezményének szövege

Moszkvából jelentik: Október 10-én az orosz szovjet köztársaságainak szövetsége és a litván köztársaság között meg egyezés jött létre Vilna város és környékének Litvániának való átengedéséről és a két állam közötti kölcsönös segélynyújtásról. Az egyezmény a következő pontokat tartalmazza:

1. Azon célból, hogy a Tanácsköztársaságok Szövetsége és Litvánia közötti barátság megerősítessék Vilna várost s környékét Litvániának engedik át és az beolvad a litván államba.
2. A Szovjetköztársaság és Litvánia kölcsönösen kötelezik magukat, hogy minden segélyt, beleértve a katonai segítséget is, megadják egymásnak abban az esetben, ha Litvánia valamely európai állam részéről támadás, vagy támadással való fenyegetés éri, amely Litvánia ellen, vagy Litvánián keresztül a Szovjetköztársaság ellen irányul.
3. A Szovjetköztársaság kötelezi magát, hogy Litvániának fegyveres segítséget nyújt, valamint kedvező feltételek mellett fegyvereket és hadiszereket juttat.
4. A Szovjetköztársaság és Litvánia kötelezik magukat, hogy Litvánia határait közösen védik meg és ezért a Szovjetköztársaság jogosult kölcsönösen megállapított pontokon saját költségére szigorúan korlátozott szárazföldi és légi haderőt Litvániában fenntartani.

A jelen meg egyezés a szerződő felek felségjogát nem érinti. Az egyezmény 15 évig marad hatályban. Molotov s. k. Urbsv s. k. (Rador.)

A nemzetnevelésügyi minisztérium körlevele az ország valamennyi tanárához:

„Felhívom a tanárokat, vizsgálják meg lelkiismeretüket...”

Nem tűrhető semmiféle törvényellenesség és minden vétséget azonnal megtorolnak — Örkdjének a tanárok, ahogy a gyermekek elsánt emberek vak eszközeivé váljanak

Bucurestből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium a következő tartalmú körlevelet intézte a középiskolák igazgatóihoz, azzal az utasítással, hogy ennek tartalmát ismertessék az iskolában működő tanárokkal:

Azok a súlyos körülmények, amelyek ma a világra neheztednek és amelyeket mi érzünk legfőbbképpen, főbb komolyságot követelnek, mint bármikor máskor. Ezért felhívom lezelsősorban is a tanárokat, hogy vizsgálják meg lelkiismeretüket, tartsanak vizsgálatot magatartásuk felett és minden erejüket annak az ifjúságnak nevelésére fordítsák, amelynek a helyes uton kell haladnia, hogy ezáltal az ország és a nemzet jövőjét biztosítsuk. A tanárok felelősek a növendék előkészítése és nevelése terén. Éppen ezért nekik kötelességük elsősorban, hogy semmi olyan cselekedetet ne engedjenek meg maguknak, amely kétségbe szelne az ifjúság lelkében. Nekik kell az államrend, az erkölcs és törvénytsztelelet legelső megvédelmezőinek lenniük. Kötelességük felhívom a tanárokat, hogy ezáltal mintaképp szolgáljanak a tanulóifjúság előtt, magatartásuk által mindig tiszteletet parancsoljanak. A tanárok lelkét a nemzet és az ember iránti szeretetnek kell áthatnia. Ilyen pillanatokban a tanároknak áldozatos lelküknek kell lenniük, hogy ilyen módon előkészíthessék a jövő öntudatos, hecsületes, rend, és nemzet-szerető polgárát. Óvják meg a gyermekeket a rosszra való hajlandóságtól. Szüntessenek meg minden olyan kapcsolatot, amely felelőtlen emberekkel hozza össze a növendékeket, mert ezeknek a kezében, akik előtt már semmi sem szent a gyermekek vak eszközzé válnak. A tanárok között is voltak olyanok, akikre hatott ez a lelkiület, azt hiszem azonban, hogy ma már kilyógyultak. Mindenesetre — tanár, vagy tanuló legyen az illető, — ha ebben az irányban a jövőben tévedni fog, ezeket a jövőben a legnagyobb szigorral büntetjük. A tanárnak minél szorosabb kapcsolatot kell teremtenie a növendékekkel, a tanácsokat kell osztaniuk és kötelességük állandóan ellenőrizni őket. Nem tűrhetünk semmiféle, a törvénytől eltérő cselekedetet és a hatóságok által bejelentett vétkeket azonnal megtoroljuk. A tanároknak az ország szolgálatába állított építő munkát kell előmozdítaniuk és nem bizonyos primitív ösztönöket támogatni. Nincs megengedve azonban, hogy ne vegyék tekintetbe a tanulók munkaképességét, életviszonyait és korát. Éppen ezért a tanárok nem kívánhatják azt, hogy minden tanuló az általuk előadott tantárgyban szakértő legyen. A házi-dolgozatokat a tanári konferencián alapos megvitatás tárgyává kell tenni és

annak arányban kell lennie a növendék szabadidejével.

— Kerülni kell a jövőben, hogy túlsok idegen nyelvű fordítást adjanak fel a tanulóknak, a növendékek nem fognak ezentúl színes térképeket, állatokat, növényeket, illetőleg emberi szerveket rajzolni. Szigorúan tilos a rajztanároknak otthoni rajzfeladatokat adni a növendékeknek, hasonlóan nincs megengedve, hogy a zenetanárok túlságosan sok hangjegymásolási feladatot bizzanak a gyermekekre. A tanárok gondoljanak arra, hogy a tanulóknak elegendő szabadidejük maradjon és ne feledjék el, hogy az ő tanítványukon kívül mást is el kell sajátítani a tanulóifjúságnak.

— Kétségtelen, — folytatódik a miniszteri körrendelet, — hogy a tanterv zsufolt, de egyszerűsíteni fogjuk. Mindaddig azonban, a szak-tanárok ügyeljenek arra, hogy az illető tantárgyhoz szorosan hozzátartozó ismeretet elsajátítsák a növendékek. Az iskolai kirándulások, valamint a szombati országőr-nap alkalmával a vezető tanár ügyeljen arra, hogy a gyermekek idejében étkezzenek. Megengedhetetlen, hogy serdülő gyermekek kora reggeltől a déli órákig ne vezessenek magukhoz semmi táplálékot. Erre különösen felhívom a tanári kar figyelmét. Közbenjártam az országőrparancsnokságnál, hogy indítson eljárást azok ellen a parancsnokok ellen, akik a főparancsnokság ilyenirányú intézkedéseit nem veszik figyelembe. A gyermekek

Csak a
GRAND HOTEL
LAFAYETTE-ben
takjon Bucurestiben

Központi fekvés, Komfort, Olcsó, Otthonos
CALEA VICTORIEI No. 11 - Telefon 5-3410

és a szülők iránti viselkedés tekintetében a tanári kar minden egyes tagja tanúsítson hűbadságot, tisztáplátást, még a lezacsorabb tanulóval szemben is. Nem szabad ezt a látszatot kelteni, hogy bosszú, vagy szenvedély irányítja a tanár viselkedését, mert hiszen más ut is van arra, hogy a tanár teljes elégtételt kapjon. A gyermek lelkében nem szabad felkelteni azt az érzést, hogy a tanár igazságtalan.

A növendékek részére kötelező az országőregyenruha, természetesen azonban, hogy akinek régi ruhája van, mindaddig viselheti azt, amíg el nem kopik. A fehér országőr-sarka és az országőr-jelvény viselete azonban mindenképpen kötelező, hasonlóan a karszámához. Az intézkedés alól kivételt képeznek a proleandók osztály növendékei, akiknek részére a minisztérium megengedi a polgári ruha viselését. Az iskola-igazgatók a tantestület tagjainak figyelmébe ajánlják, hogy hivatásuk gyakorlatásával bizonyos kötelezettséget vállaljanak, ami az iskolán kívüli viselkedésüket is illeti. A tanár mindenütt tanár, akárhol is van. Viselkedése méltó kell legyen állásához. A minisztérium ugy az iskolában, mint az iskolán kívül ugyanakkor a felelősséggel terheli az igazgatót és a tanárokat

LAPZÁRTA:

London nem hozza nyilvánosságra a megbeszelt angol-orosz tárgyalások részleteit

London. Az alsóházban Buttler államtitkár nem ad ki „Kék könyvet” az angol-orosz tárgyalásokról. A kérdésre Buttler államtitkár válaszolt a miniszterelnök helyett és kijelentette, hogy a kormányhoz értesítés az új csehszlovák kormány Halifax külügyminiszter megfontolás után ugy megalakításáról. Kérdést intéztek Chamberlain miniszterelnökhöz, hogy vajjon az angol kormány — orosz tárgyalások részleteit

Szovjet—angol gazdasági egyezmény jött létre

London. Londonban hivatalos jelentést tettek közé arról a megállapodásról, amelyet az angol fővárosban időző szovjet-orosz kereskedelmi bizottság kötött az angol kormánnyal. A létrejött árucseré-egeyzmény értelmében szovjet-orosz eredetű láért Anglia kaucsukat és önt szállít cserébe.

Lemondott az észt kormány

Tallin. Az észt kormány lemondott. A lemondás okát a kormány szélesebb alapokra való kiterjesztésében jelölik meg. A miniszterelnök Ulote, a parlament enőke lesz, míg a külügyminiszter Tiit egyetemi

Heves tüzérségi harc a nyugati hadszíntéren

A késő éjszakai órákban kiadott francia hadijelentés szerint különösebb harci tevékenység a moseli szakaszon zajlott le. Általában mindkét oldalon a tüzérségi tűz erősödik.

Cáfolják Hitler római utazásának hírét

Róma. Himmler, a német rendőrség legfőbb parancsnoka kedden Milánóba érkezett, ahol találkozott az olasz rendőrség főparancsnokával. Hivatalos helyen cáfolják azt a hírt, hogy Himmler olaszországi látogatása összelüggésben áll Hitler kancellár közeli római utazásával. Ugy tudják, hogy Himmler látogatása a déltől németek áttelepítésének problémáinak következménye.

A Német Turisztikai hivatal közleménye

a németországi élelmiszer zavarokról terjesztett alaptalan híresztelésekkel kapcsolatban

Bucurestből jelentik: A bucurestii Német Turisztikai hivatal közleményt adott ki a németországi belső élelmiszer helyzetéről elterjesztett alaptalan híresztelésekkel kapcsolatban. A közlemény szerint a Német Turisztikai hivatal szükségesnek tartja leszögezni, hogy Németországban semmi rendkívüli intézkedés sem történt az élelmiszerkiosztás megszorítására vonatkozóan s az életbeléptetett rendszabályok csupán azt a célt szolgálják, hogy mindenki megszerezhesse a számára szükséges élelmiszert. A Németországba érkező idegen alattvalók az országba való belépésükkor kapnak egy utazási igazolványt és egy másik igazolványt, amelyet a vendéglőkben fölmutathat és megkapja a szükséges élelmiszereket. A külföldiek számára készített vendéglői igazolvány 8—14 napra szól, de hosszabb tartózkodás esetén minden rendkívüli eljárás nélkül a kért időre meghosszabbíthatják. Négy-hathetes németországi tartózkodás esetén nincs is szükség az igazolványra, mert az illető szálloda az élelmiszerkérdést automatikus módon elintézi. Az élelmiszerkiosztás során a külföldiek nevezéseket a jogokat élvezik, mint a német állampolgárok.

CORSO 3, 5, 7.15 és 9.15 órákor.
A filmszezon legremekbebb és melódikusabb filmje **EDDY NELSON**
„Szabadság dala” Virginia Bruce és Victor Mc. Laglen
Jegyelővétel. D. u. 3 órákor olcsó hely árakka: „Kaméliás hölgy”. Greta Garbo.

C. Angelescut nevezték ki a legfelsőbb gazdasági tanács alelnökévé

Megjelent a legfelsőbb gazdasági tanács szervezéséről szóló rendelet-törvény

Az uralkodó aláírta azt a királyi dekrétumot, amelynek értelmében C. Angelescut, a képviselőház alelnökét, volt minisztert és a Banca Națională volt kormányzóját a legfelsőbb gazdasági tanács alelnökévé nevezte ki. A legfelsőbb gazdasági tanács elnöke tudvalevőleg maga Angetoianu miniszterelnök.

A Monitorul Oficial október 10.iki száma közli a legfelsőbb gazdasági tanács megszervezéséről szóló rendelet-törvényt. Ennek értelmében a legfelsőbb gazdasági tanács a miniszterelnökség mellett működik. Hatáskörét a törvény a következőképpen határozza meg:

A gazdasági helyzetnek megfelelően tervezeteket dolgoz ki a nemzeti termelés racionalizálása és értékesítése érdekében és javaslatokat tehet a külkereskedelmi, a tarifális és az adópolitika irányvonalának tekintetében. Általában bármilyen intézkedést javasolhat a kormánynak az ország gazdasági helyzetének megjavítása érdekében. Elvi véleményezést ad a gazdasági, pénzügyi és társadalmi jellegű törvényjavaslatokkal kapcsolatban. Ez a véleményezés megelőzi a legfelsőbb törvény-

előkészítő bizottság véleményezését. A legfelsőbb gazdasági tanács véleményének kikérése kötelező jellegű, kivéve azokat az eseteket, amikor a javasolt rendelkezések kormányzati ténykedés jellegével bírnak. Ilyen esetekben a minisztertanács nem kell kikérje a legfelsőbb gazdasági tanács véleményét. Véleményezést ad az egyes miniszteriumok kérésére a tervezett gazdasági, pénzügyi és társadalmi jellegű egyezményekkel kapcsolatban.

A legfelsőbb gazdasági tanácsnak egy elnöke, egy alelnöke és tízennégy tagja van.

A tanács elnöke megbízhathja a tanács egy vagy több tagját a kidolgozásra kerülő gazdasági tervvel kapcsolatos bizonyos kérdések tanulmányozásával. Mihelyt a gazdasági terv elkészült, azt az elnök a tanács teljes ülése elé terjeszti jóváhagyás végett. A tanács által elfogadott gazdasági terveket a minisztertanács, majd pedig az uralkodó elé terjesztik jóváhagyás végett és ezek a tervek királyi dekrétum alakjában jelennek meg. A vonatkozó királyi dekrétumok megjelenése után ezek a gazdasági tervek minden miniszterium számára kötelezők.

Munkában a városi árellenőrzés titkos szolgálata:

Kilenc aradi pék ellen eljárás indult az ár-üzérkedésről szóló törvény megszegése címén

Kiméretlen eréllyel lép fel a városvezetőség a hivatalosan meghatározott árak drágítói, az árüzérek és alkalmi nyerészkedőkkel szemben

Világszerte harc indult meg az indokolatlan árdrágítás és az üzérkedés letörésére, mert az 1914-es világháború tapasztalatai azt bizonyítják, hogy számos lelkiismeretlen ember akad, aki a világegést nyerészkedésre használja fel. Aradon a városvezetőség vette kézbe az üzérkedések elleni hadjárat irányítását és a polgármesteri hivatal a legerősebb intézkedésekre utasította ellenőrzéssel megbízott közeget. Miután ismét megállapították a közszükségleti cikkek árait, a város valóságos titkos szolgálatot szervezett az árak ellenőrzésére és ez a titkos szolgálat sorozatos, váratlan vizsgálatot rendez a különböző, közszükségleti cikkek árúsítói, vagy előállítói helyiségekben. A polgármesteri hivatal most hozta nyilvánosságra az aradi pékeknek rendezett helyszíni árellenőrzés során megállapított kihágási ügyekről szóló jelentést, amelyben a következők nevei szerepelnek: Bot. Ioan, Sava

Raicu-uca 20, Leicher Frigyes, Capitan Ignat uca 31, Totok István, Aurel Vlaicu-ut 195-197, Böhm István, Cuza Voda-uca 24, Bot Dimitrie, Buzdugan-uca 7, Kristóf János, Poetului-uca 45, Ristea Petru, Vantului-uca 16, Ribarovici Ispas Ioan, Dorobantilor-uca 63.

Valamennyi kihágás ügyében jegyzőkönyv készült és az árüzérkedéssel vádolt pékek ellen a város megteszi a törvényes intézkedéseket.

Különben a város árellenőrzési titkos szolgálata továbbra is a legnagyobb eréllyel végzi hivatását, valamennyi olyan üzletben és műhelyben, ahol közszükségleti cikkek árúsítanak, vagy állítanak elő. Mivel sok panaszerkezik a városvezetőséghez, az ellenőrzéssel megbízott közegek a közönség körében elvegyülve végzik munkájukat és kihágás megállapítása esetén a helyszínen elkészítik a súlyos következményekkel járó kihágási jegyzőkönyvet.

Több mint félmillió leit követelt az állam Valeanu Aurel volt prefekturái tisztviselőtől

Évekkel ezelőtt történt szabálytalanságból kifolyólag indította meg a kincstár a pert, de a törvényszék megállapította, hogy az igényelt összeg egyizben már megtérült

Az aradi törvényszék második tagozatának Alexandrescu Al. és Popescu-tanácsa érdekes ügyet tárgyalt szerdán. Valeanu Aurel az aradi megyeháza volt főtisztviselője, a megyei vadászati ügyek egykori referense ellen indított polgári keresetet az állam 670.486 lei miatt.

Valeanu Aurel ügye még élénk emlékeztében van az aradiaknak. A fiatal prefekturái tisztviselő néhány évvel ezelőtt, egy napon eltűnt Aradról és eltűnése után néhány nappal 670.486 leinyi hiányt állapítottak meg. Megállapították azt is, hogy a tisztviselő a hozzá befizetett összegeket, melyek vadászati engedélyek ellenértékéül folytak be, nem továbbította a pénzügyigazgatóságra és így jelentkezett a hiány. Valeanu Aurel két esztendőig külföldön volt, majd hazatért és az aradi törvényszék vont a felelősségre tettéért. A volt prefekturái tisztviselő meg is bünhődött és példás magaviselete következtében néhány hónappal előbb került szabadlábra, mint ahogyan azt büntetése előírta. Valeanu Aurel ezután elhelyezkedett a polgári életben és azóta is tekintve, hogy mindig elsősorú munkakerő volt, kitü-

nően ellátja feladatát. A régi ügy azonban nem fejeződött be teljesen. Az állam kártérítési keresettel fordult Valeanu Aurel ellen és keresetében azt állította, hogy a tisztviselő az államot 670.486 leiel meškárosította. Az ügy érdemben szerdán került a törvényszék elé, ahol Chiroiu Silvius ügyvéd, Valeanu Aurel jogi képviselője előadta, hogy az állam keresete alaptalan. Annak idején az állam ténylegesen megállapította a fenti összegű kárt, miután azonban ugyanakkor a feleket arra kötelezte, hogy a vadászati engedélyekért Valeanu Aurel kezéhez eljuttatott díjakat uiból megfizessék, már egy alkalommal bevételte a fenti összeget. Akkoriban az állam elhárította magát a felek kifogásait azzal, hogy az érdekeltek kizárólag Valeanu Aurelnak fizették be a díjakat és hogy az nem továbbította a pénzügyigazgatóságon keresztül az államhoz, arról az az állam nem tehet. Az ügyvéd kifejtette, ha most a törvényszék megítélné a kincstár követelését, akkor kétszer térítenék meg a kincstár számára a 670.486 leit. A törvényszék az ügyvéd érvelése után rövid tanácskozásra vonult vissza és az állam több mint félmillió leies keresetét, mint alaptalant elutasította.

„Románia fenntartja szigorú semlegességét“

A Giornale d'Italia hosszabb cikkben méltatta Radian propagandaügyi miniszter cernauti beszédét

Rómából jelentik: (Rador.) A Giornale d'Italia bővebben foglalkozik Radian propaganda miniszternek Cernautiban elmondott miniszterbeszédével. A lap vezető heiven közli a propagandaügyi miniszter nyilatkozatát és a cikkhez azt a megjegyzést teszi, hogy a román nép rendben és nyugalomban él és el van arra határozva, hogy fenntartja a szigorú semlegességét. Radian miniszter kijelentette, hogy Románia szívélves viszonyt tart fenn valamennyi szomszédjával, ami a békés együttműködés szelleméből fakad, ugyanakkor pedig el van határozva arra is, hogy megvédelmezi határait és függetlenségét.

Súlyos ellentétek a japán külügy-miniszter és a külügyminisztérium tisztviselői között

Tokió. (Rador.) A japán sajtó megemlékszik arról a konfliktusról, amely a külügyminisztérium tisztviselői és a külügyminiszter között keletkezett. Ebből az alkalomból 125 tisztviselő lemondását elfogadták. A kormány elhatározta, hogy ezek ellen a tisztviselők ellen súlyos rendszabályokat fogantatósít. Hochi külügyi államtitkár is lemondásra készül és példáját hat szolgálati osztályfőnök is követi. A külügyminiszter a lemondások következtében igen súlyos helyzetbe került.

FORUM filmszínház.

Tel.: 20-10.

Ma premier!

Az évad legnagyobb filmje, hatalmasabb mint a Ben zali, grandiózusabb, mint a 41-es Brigád.

Szeretnek azért hogy harcoljanak és harcolnak azért mert sz retnek a GUNGA-DIN c. óriásiilmben.

Román híradó: Armand Calinescu miniszterelnök gyászszertartása és temetésével.

Előadások: 3, 5, 7.15 és 9.15 órakor. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Faur Liviu vezérfelügyelő vette át ideiglenes jelleggel az aradi iparfelügyelőség vezetését

Körlevelet intézett a körzetébe tartozó iparvállalatokhoz a vezérfelügyelő

Az aradi iparvállalatok rendkívül szívélyes hangú körlevelet kaptak az elmúlt napokban Faur Liviu ipari vezérfelügyelő aláírásával.

Mint arról a közelmúltban beszámoltunk, Trimbitoni Traian iparfelügyelőt előléptették és igazgatói minőségben a nemzetgazdasági minisztérium textil-osztályára helyezték át. Bujoiu nemzetgazdasági miniszter rendelkezése értelmében az aradi iparfelügyelőség vezetését ideiglenes jelleggel Faur Liviu vezérfelügyelő, a temesvári iparfelügyelőség vezetője vette át. Faur Liviu a hivatal átvétele alkalmából körlevelet intézett a körzetébe tartozó iparvállalatokhoz és ebben a körlevélben többek között a következőket írja:

— Legyenek meggyőződve róla, hogy a legteljesebb jóindulattal kezelem majd jogos és törvényes ügyeiket, elődöm szellemében és a

nemzetgazdasági miniszter nr kényelvének megfelelően. Akkor, amikor támogatásról biztosítom Önöket, egyben az Önök támogatását is kérem, hogy közös munkával járulunk hozzá a nemzet iparának felvirágoztatásához. Forduljanak bizalommal kérésekkel és kívánságokkal hozzám és közöljék velem mindazokat az intézkedéseket, amelyekről úgy vélik, hogy törvénytelenek, vagy pedig ártanak Önöknek, vállalatuknak, vagy pedig az ország iparának.

A körlevélben, amely az iparvállalatok körében rendkívül jó benyomást keltett, a vezérfelügyelő egyben azt is közli, hogy hétfőn délután, valamint pénteken egész nap áll a közönség rendelkezésére. A hét többi napját Faur Liviu vezérfelügyelő tudvalevőleg Temesváron tölti. Természetesen az aradi iparfelügyelőség hivatali személyzete a hét egész tartama alatt a közönség rendelkezésére áll.

Az aradi társadalombiztosító pénztár felvilágosítása a katonai összpontosításra behívott alkalmazottak betegsegélyző illetéktizetési kötelezettségéről

A munkaadók bizonyos illetékeket kötelesek fizetni az összpontosításra behívott alkalmazottak után is

Az aradi munkakamara a közelmúltban átiratot intézett az aradi társadalombiztosító pénztárhoz a katonai összpontosításra behívott alkalmazottak betegsegélyző illetékével kapcsolatban. Az átiratban a munkakamara arra vonatkozóan kért felvilágosítást, hogy kell-e fizetniük ezeknek az alkalmazottaknak a társadalombiztosítási illetéket vagy sem.

A társadalombiztosító pénztár igazgatósága az érdeklődésre most választott és a munkakamarával a következőket közölte:

A társadalombiztosításról szóló törvény 59. szakaszának második bekezdése értelmében az alkalmazottak a katonai szolgálat teljesítésének ideje alatt nem kell a társadalombiztosító illetéket fizessék. Azon alkalmazottak esetében, akik olyan munkaadó szolgálatában állnak, aki önmű alkalmazottat foglalkoztat és akiknek esetében a munkaadó az illetékeket listával röjja le, a listába fel kell venni a

katonai összpontosításra behívott alkalmazottakat is. Ezeknek neve mellé oda kell írni a fizetést vagy pedig a családi segélyt és a megjegyzés rovatba be kell vezetni, hogy az alkalmazott mióta van katonai összpontosításon. A fent nevezett alkalmazottak esetében nem kell leróni a társadalombiztosítói illetéket, a TBC-illetéket és a heti 1 leies építési illetéket. A katonai összpontosításra behívott alkalmazott fizetése vagy családi segélye után azonban a társadalombiztosításról szóló törvény 111. és 331. szakaszai értelmében le kell róni az 1-20 százalékos pótilletéket, az 1 százalékos munkalap-illetéket és az 1.30 százalékos építési illetéket, tekintettel arra, hogy ezeket csak a munkaadó fizeti. A katonai összpontosításra behívott alkalmazott teljesen mentesül az összpontosítás idejére mindennemű társadalombiztosítási illeték fizetése alól.

Az aradmegyei vásárok újjászervezése

Az elmúlt év őszén a mezőgazdasági és nemzetgazdasági minisztérium kezdeményezésére vegyes bizottság alakult az aradmegyei prefektúrán, hogy javaslatokat tegyen az aradmegyei vásárok újjászervezése ügyében. A bizottságnak tagjai voltak a prefektúra képviselője, a megyei főállatorvos, valamint a kereskedelmi és iparkamara és a mezőgazdasági kamara képviselője.

Ez alkalommal a bizottság megállapította, hogy Aradmegyében tulsok község rendelkezik vásártartási joggal s megállapítást nyert az is, hogy ezt a jogot nem közigazdasági szükségességből szerezték, hanem protekcióval, vagy választási szolgálatok jutalmául, vagy mert bizonyos községeknek szükségük volt arra a jövedelemre, amit a vásárt látogató mezőgazdák, iparosok és kereskedők helypénzei jelentettek. Minthogy a vásároknak csak az lehet a céljuk, hogy az illető vidék gazdasági, és nem a községek anvagi érdekeit szolgálják, s mivel a vásárok túlnagy szám miatt azok jelentősége is csökkent s nem szolgálják már eredeti céljukat, — másrésztől nem járulnak hozzá gazdasági központok keletkezéséhez, — az említett bizottság azt javasolta, hogy az aradmegyei vásárok számát 52-ről 22-re csökkentse. A bizottság javaslatát a miniszter elfogadta s most meg kell állapítani, hogy mikor tartásuk meg a fennmaradó vásárokat, hogy azok a jogos helyi gazdasági érdekeknek minél jobban megfeleljenek.

Az illetékes bizottság e hó 13-án, pénteken délelőtt 11 órakor újból ülészik az aradmegyei prefektúrán s az ülésen résztvesznek mind azon községek kiküldöttei is, melyeknek vásárlaga megmaradt. Ezen az ülésen minden érdek összhangbáhozatalával fogják megállapítani az országos vásárok számát és megtartásuk időpontját, a hetiplacok napját s azt is, hogy a vásárral bíró községek milyen fajtájú vásárokat tarthatnak.

Az aradmegyei piacok és vásárok eme szabályozása végleges lesz s az új rendszer a hivatalos lapban való megjelenésekor lép életbe.

— Miniszteriumi értekezlet a gyárak nyersanyag-al való ellátásával kapcsolatban. A nemzetgazdasági minisztériumban értekezletre hívták össze a gyapotszövődék képviselőit, akikkel a gyárak nyersgyapottal és gyapottonal való ellátásának kérdését vitatták meg.

— A szállásügyi zónák megállapítása. Az egyes megyékben már előrehaladott állapotban van a szállásügyi zónák kijelölése. Az új szállásügyi törvény alapján külön bizottság végzi a zónák megállapítását, amelynek az évi adó kivetésénél van jelentősége. A bizottság a földmívelésügyi minisztérium szállásügyi és kertészeti osztályához terjeszti be a táblázatot, amelyet jóváhagyás után a községeknek küldenek meg, amelyek a táblázatot kifüggeszteni tartoznak. A kifüggesztéstől számított 30 napon belül minden érdekelte megfellebbezheti az osztályozást, amely jogerőre csak úgy emelkedhet, ha a törvényszék bizonyítványt ad ki, amely szerint nincsen fellebbezés a táblázat ellen. A fellebbezést ugyanis a törvényszékhez kell beadni, amely esetleges helyszíni szemlével dönt a zóna osztályozása tárgyában.

Anglia élelmiszer- és ércszükségletének egy részét Jugoszláviából akarja beszerezni

Belgrád. A belgrádi angol követ a jugoszláv ipari és kereskedelmi minisztériumban látogatást tett. Ezzel kapcsolatban a „Politika” című jugoszláv lap megjegyzi, hogy angol gazdasági körök egy idő óta fokozódó érdeklődést mutatnak Jugoszlávia iránt. Anglia hivatalos képviselője közölte a kereskedelemügyi miniszterrel, hogy Anglia Jugoszláviából kívánja fedezni élelmiszer- és ércszükségletének egy részét. Ugy tudják, hogy angol gazdasági küldöttség szándékszik Belgrádba utazni, hogy megegyezést létesítsen a kereskedelmi forgalom ügyében. Anglia az élelmiszer- és ércszükségletét kívülről nyersanyagokat ércet szándékszik vásárolni Jugoszláviában. Londonban hangoztatják, hogy a szállításokért Anglia olyan valutával fizet, amelyre Jugoszláviának nyersanyagok vásárlására szüksége van.

Az Oszdtársorsjáték 169 milliót jövedelmezett a múlt évben

Az Oszdtársorsjáték, a Regia Loteria de Stat vezetősége most tette közzé az 1939. február 28-án lezárt 1938-39. évi mérleget, amely szerint az 1938. március 1-1939. február 15 között lejátszott három sorsjáték bruttó jövedelme 657.331.925 lei volt. Ezenkívül a nyereményekből 64.963.457 leis nyereményadót is inkasszáltak. A három sorsjáték alatt kifizetett nyeremények összege 438.864.573 lett, vagyis a szerencsés nyerők az eladott sorsjegyek 67 százalékát kapták nyereményképpen. Az elárúsítók jutaléka, valamint a költségek 112 milliót tettek ki. A három sorsjáték netto jövedelme 169.093.993 lei volt, vagyis egy-egy sorsjáték cca 57 millió lei jövedelmezett az egész segélyi alpnak nyereségelőlegül fizetett összeg 142.8 milliót, a sorsjáték készpénzkészlete 77.702.647 lei, a mérleg fösszege 268.089.059 lei tesz ki.

— Rendelet a váltóbélyeg megszüntetéséről. A pénzügyminiszter rendelete folytán a Banca Nationala közölte a bankokkal a következőket: A váltó elfogadása, vagy kibocsátója nem írhatja át teljes nevét a repülőbélyegre, hanem a bélyegre csak neve kezdőbetűjét írhatja, míg a név többi betűi a váltóúrlapra kerülnek. Tehát a repülőbélyegről belfelváltás nem jöhet. A jövőben a váltóúrlapra okmánybélyeg nem ragasztható, még az aláírás előtt sem. Tehát minden váltó csak az úrlapra belenyomott bélyegnek megfelelő összegig használható fel. Minden felragasztott okmánybélyeg, vagy szabálytalanul átirított repülőbélyeg nem létezőnek tekintendő.

— Megalakult a nyomdászipari-céh. Temesvárról jelentik: A temesi királyi helytartóság területén működő nyomdatulajdonosok, litografusok, heliografusok, könyvnyomdászok, cinkográfusok, vonalozók, dobozkészítők, zeneműkiadók az elmúlt napokban tartották meg céhük alakuló közgyűlését, amelyen élénk érdeklődés mellett elfogadták az alapszabályokat, majd megválasztották a vezetőség tagjait. E szerint az új céh igazgatójának tagjai lettek: Bozgan Teodor elnök Temesvár, Ienciu Oheorghie alelnök Arad, Jevitzky Emil titkár Temesvár, Gerő Mihály pénztáros, Baumstark József Temesvár, Benedek László Temesvár, Bossel Alexandru Temesvár, Grandt Ferdinand Temesvár, Jávor József Temesvár, Filadelfi Adolf Arad, Danciu Constantiu Lugos, Chiroean Aurel Déva és Otinaş Carol Boksánbánya, Ellenőrök lettek Lidolt József Temesvár, Balan Valeriu hítes könyvszakértő Temesvár, Lovrov Ferenc Arad és Dreichlinger Miksa Lugos. A megalakulás kimondása után a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel hódoló táviratot küldött Öfelsége Carol királynak, továbbá táviratilag üdvözölték Ralea munkaügyi minisztert és Marta Alexandru dr. királyi helytartót.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

Az Ujaradi Takarékpénztárnak Ujaradon, Calea Banatului 20. szám alatti helyiségében 1939. október 20. napján délután 3 órakor nyilvános árverésen eladtnak pénzszekrények, asztalok, írőasztalok, szekrények, padok, másolóprés, fogas, könyvvállvány, pulgok és márványlapok, székek, fa-lióra, villanycsillárok, 1 otomán fotellekkel, tükrök stb.

Legújabb jelentéseink:

„Teljesítettük Franciaország iránt vállalt kötelezettségeinket“

— mondotta az angol hadügyminiszter az alsóházban

Londonból jelentik: Hore Belsha angol hadügyminiszter az alsóházban beszédét mondott az angol expedíciós hadsereg teljesítményéről:

— Teljesítettük — mondotta a hadügyminiszter, — sőt több mint teljesítettük ígéreteinket, amit a közelmúltban tartott közös francia—angol megbeszélésen tettünk. Expedíciós seregeink egyrésze francia földön áll és az átszállítások még nem nyertek befejezést. A háború első öt hetében 148 ezer angol katona ért Franciaországba és ez a szám az utolsó héten 158 ezerre emelkedett.

— Az angol katonaság — folytatta Hore Belsha hadügyminiszter — francia földön, francia hadvezetőség parancsnoksága alatt áll.

Pontos adatokat között a tüzérség átszállításáról, valamint arról, hogy a csapatok kiképzése és a csatornán való átszállítása tovább tart. Kijelentette volt, hogy Anglia most sokkal előnyösebb helyzetben van, mint volt 1914-ben.

Churchill, az admirális első lordja is felszólalt és a tengerészet által eddig elért eredményeket sorolta fel.

Londonból jelentik: A Times és Daily Telegraph, valamint a News Chronicle kommentálják Kingsley Wood légügyi miniszter keddi beszédét és annak a szükségességnek adnak kifejezést, hogy

az angol légi erőt döntő erőkre kell tartalékolni. A sajtó kitart amellett, hogy a jelenlegi körülmények mellett lehetetlenség az ellenségeskedések beszüntetése. A Daily Herald azt írja, ha most nem feszítenek mellet Németország törekvései ellen, úgy egész Európa támadások áldozatává lesz.

A Times és Manchester Guardian úgy véli, hogy Chamberlain kategorikusan vissza fogja utasítani a Hitler által vázolt békefeltételeket

és megmarad amellett, hogy Lengyelországot helyre kell állítani.

Támadást kizáró egyezmény Spanyolország és Portugália között

Madridből jelentik: Salazar portugál miniszterelnök legutóbb elhangzott beszédével foglalkozik az Alcazar című lap és azt írja, hogy rövidesen sor kerül támadást-kizáró szerződés megkötésére Spanyolország és Portugália között.

Német lap Angliát és Franciaországot vádolja szöszegéssel

Hamburgból jelentik: A Hamburger Fremdenblatt legutóbbi számában foglalkozik Daladier beszédével és azt írja, hogy

az angolok és a franciák alapvető tévedése, hogy Németország legutóbbi hadjárataiban hódítási akaratot látnak, holott ez nem volt más, mint egy történelmi tévedés kiigazítása.

Németország nem törekszik európai egyeduralom felállítására, hanem úgy keleten, mint nyugaton a német határok tökéletes biztosítására

Ha egyáltalán lehet szöszegésről beszélni, akkor szöszegést Anglia és Franciaország követett el,

mert a két állam politikája lényegesen eltér a megállapított politikától amiben Hitler és Chamberlain személyesen állapodtak meg, akkoris, amikor a múlt év decemberében a közös német—francia nyilatkozatot kiadták.

Berlinből jelentik: A német lapok tovább kommentálják Hitler keddi beszédét. A Völkischer Beobachter idézi Hitler szavait és azt írja, hogy nem Németországtól függ, hogy háború legyen-e vagy béke, de a németek el vannak szánva arra, hogy az élethez való jogot megvédik

abban az értelemben, ahogy a kancellár beszédje azt az egész világ számára kinyilvánította. (Rador)

Svéd érdeket is képvisel Moszkvában a finn küldöttség

London. A finn küldöttség moszkvai érkezése alkalmával nem lobogózták fel a pályaudvart, mint azt az eszt és a lett megbízottak érkezésekor tették. Arra következtetnek, hogy ez azért történt, mert a finn küldöttséget nem a külügyminiszter, hanem a stockholmi követ vezeti. A fogadáson egyébként a svéd követség egész személyzete megjelent, ebből az tűnik ki, hogy az Aaland-szigetekre vonatkozó tárgyalásokon a finn kiküldött képviseli Svédországot is, mert a svéd és finn érdekek a szigettel kapcsolatban azonosak.

Himmler Milánóba érkezett

Rómából jelentik: Himmler, a német titkosrendőrség főnöke Milánóba érkezett és megbeszéléseket folytatott az olasz rendőrség főnökével. Ugy vélik, hogy a tiroli német lakosságnak Németországba való áttelepítéséről volt szó. (Rador.)

CSANG-KAI-SEK:

„Kína folytatja az 1911-ben kezdődött forradalmat és bízik a győzelemben“

Csung King. (Rador). A Central News távirati iroda jelenti: A kínai köztársaság fennállásának 28-ik évfordulója alkalmából Csang Kai Sek rádióbeszédet intézett a kínai néphez és ebben leszögezte annak szükségességét, hogy

a kínai forradalom kitűzött céljait meg kell valósítani.

Felvilágosította ezután a népet arról, hogy a Japánnal való ellenségeskedés még sokáig fog tartani. Tanácsolta, hogy

az 1911. évi forradalmi eszméket táplálják továbbra is és bízzanak a győzelemben.

Tiso napiparancsa

Pozsonyból jelentik: Tiso miniszterelnök napiparancsot adott ki a szlovák hadsereg számára, amelyben többek között ezeket mondja:

Csapatunk az ország északi határán történelmi feladatot oldottak meg, mert biztosították a szlovák földet az ellenséges benyomás ellen és a hazához csatolták vissza azokat a területeket, amelyek a történelem régi idősza óta oda tartoztak és amelyeket tőlünk jogtalanul elraboltak. A német birodalommal nemcsak, hogy megszilárdult és szívélyesebb lett kapcsolatunk, hanem szent és sérthetetlen barátsággá vált. (Rador.)

Őszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít Hoszpodár Str. Eminescu 3. Arad Str. Stroescu 13.

APROHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 ei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Fiatallány kezdő irodai munkát, vagy pénztárkezelést vállal. Cimeket a kiadóba kérek. 4643

Jó bizonyítvánnyal rendelkező perfect mindenek szakácsné 15-re, vagy azonnalra ajánlkozik. Cim: Str. Cuza Vodă 18. 4642

ALKALMAZÁST NYER

Ügynököt közszükségleti cikk terjesztésére, magánfelek látogatására keresünk. Cim a kiadóban. 4636

Lapkihordó (férfi) kerékpárral, azonnalra felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Főznitűd mindenek felvétetik. Cim a kiadóban. 4640

LAKÁS

Butorozott szoba ellátással kiadó. P. A. Iancu 9., Steiner. 4633

Magánház: 3 szoba, fürdőszoba, előszoba, cselédszoba, fedett veranda, virág- és gyümölcskert, lei 1800-ért kiadó. Str. Calvin 29. Megtekinthető 10—4-ig. 4627

Háromszobás, modern lakás november 1-ére kiadó. Bul. Carol 6-a., II. emelet. 4633

Törvényszéki villasoron négyosztós, modern, összkomfortos lakás nov. 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 4655

Egyszobás, modern, uccai lakás nov. 1-re kiadó. Str. Mătăsari No. 34., tisztviselőtelep. 4626

Bul. Reg. Ferdinand 41. volt Mezőgazdák házában olcsón kiadó november 1-re egy szép, modern, négyosztós, erkélyes lakás. Bővebbet a házimesternél. 4624

Belvárosban, magánvillában elegánsan butorozott, különbejárta, uccai szoba előszobával, fürdőszobával kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 4641

Kétszobás, előszobás, konyhás lakás, újonnan festve kiadó. Str. Consistorului 4. 4621

Kiadó modern kétszobás, fürdőszobás, konyhás földszinti uccai, parkettás lakás nov. 1-re. Megtekinthető 8—12-ig és 4—6-ig. Érdeklődni: Str. Consistorului 35. 4622

Uccai háromszobás, parkettás lakás II. emeleten nov. 1-től, esetleg előbb is kiadó és egy garconlakás előszobával, fürdőszobával. P. Avram Iancu 5—6. I. em. 4515

Új házban kétszobás, magasföldszintes, összkomfortos lakás november elsejére kiadó. Str. Oncu 18. 4629

Ötszobás új magánház, kényelmes komforttal, tágas mellékhelyiségekkel, garázzsal, parkútvarral, ugyanott egy kétszobás összkomfortos lakás november 1-re kiadó. Bul. Carol 68., földszint. jobbra. 4625

Eminescu-u. 7. alatt azonnal

kiadó kétszobás komplett modern lakás, egyszobás nagyon szép garzon lakás.

VÉTEL-ELADÁS

Rézüst, keményfa-káposztáshordó (nagy), összecsuksukható vasagy, sezlón-alvász és egy kétszárnyas dupla ablak, komplett, tokkal együtt, valamint különböző apróságok eladók Str. Cuza Vodă 20.

Varrógép, Centralbabin, egy keveset használt kerékpár és egy gyermekkerécsi eladó. Str. Soarelui 1. 4634

Régi olajfestményeket, rézkarcokat vásárolok. Singer Nándor könyvkereskedés, Satu-Mare. Str. Lucaciu 8., Telefon 113 és 114. 4628

Eladó egy iókarban levő Puch gáz-mányu kerékpár 4282

BOROSHORDOKAT

8—10 hektósokat használt, de jó állapotban keresek kölcsön, esetleg megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

KULONFFLEK

Srada Closcától a Metianu sarkánál elveszett egy „Titus“ márkájú női kabátóra. A becsületes megtaláló magas jutalomban részesül. Cim a kiadóban. 4628

Főtéri üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóban. 4636